

Slutevaluering Rampen

Juli 2012

1. Indledning.

Projekt Rampen under UTA 1 har afsluttet 2. forsøgsår og projektet afsluttes i UTA-regi. Nærværende evalueringsrapport vil beskrive Rampens resultater og komme med anbefalinger til implementering og udvikling af projektet i Regionskommunen.

I en tid, hvor man taler mere og mere om inklusion i stedet for eksklusion, er projekt Rampen måske umiddelbart et tiltag, som går en anden vej. Rampen er for de unge, hvor inklusion ikke længere giver praktisk mening, hvor der simpelthen skal ske noget, væk fra vante rammer.

I forhold til milepælsmålsætningen var succeskriteriet, at 35 elever havde gennemgået et forløb i løbet af de 2 projekt år. 24 elever blev det til – hvoraf 6 forløb er blevet forlænget udover de 3 måneder. De væsentligste årsager til at der har været færre, men også længere forløb, er at projektarbejdet har vist at gruppen af elever som er blevet visiteret til Rampen har haft flere både faglige, sociale og personlige problemstillinger end forudsat af projektbeskrivelsen. Derudover har Rampen i år 2 skiftet placering fra Rønne til Klemensker, hvilket for elever fra Nexø området har været en lang transportvej.

2. Målgruppe og Indsats – 24 unge

De 24 unge som har været elever på Rampen har alle haft brug for et andet tilbud end det de kunne få i folkeskolen. De blev visiteret til Rampen og medarbejderne har gjort, hvad de kunne for at give disse unge det bedst mulige tilbud. Derudover har der været en del henvendelser på unge som er vurderet udenfor målgruppen ved nærmere samtaler, og som derfor ikke startede på Rampen.

6 af de unge, som startede på Rampen, var helt klart af medarbejderne vurderet uden for målgruppen – men da der var få elever tilmeldt og der blev indført en 3 ugers prøvetid for at lade usikkerheden komme de unge til gode - startede de unge på Rampen. Det viste sig at Rampen ikke kunne give disse unge et undervisningstilbud – der var for mange problemstillinger ud over det faglige.

7 andre blev vurderet til at være i målgruppen ud fra de oplysninger, der var tilgængelige og de unge startede på Rampen, men igennem afklaringsfasen i starten af opholdet blev det klart, at der var problemstillinger, som kræver en langt større indsats at få gjort noget ved før de unge er klar til undervisning.

11 forløb er kendetegnet ved at de var vurderet i målgruppen ved visitationen og at Rampens tilbud har passeret til dem – dog nogle med problemstillinger som ligger uden for Rampens muligheder at arbejde med, men som gennem Rampen er blevet visiteret til andet tilbud

I de følgende 2 afsnit evalueres Rampens indsats i forhold til disse 24 unge. Første afsnit er de forløb som forældre, medarbejdere og de unge har oplevet positivt. Andet afsnit beskriver de problemstillinger der gør at et forløb på Rampen ikke er det rette tilbud – men hvor Rampen har fungeret som visitation til et andet tilbud.

Succes historierne – Rampen kan gøre en forskel

Stort fravær i grundskolen kendetegner de 11, som har haft stor succes på Rampen. Før de startede på Rampen, var deres fravær meget markant og for alles vedkommende er det blevet væsentligt nedbragt. De har oplevet en større motivation for at komme i skole og der er blevet fulgt op på fravær og de årsager der ligger til grund. For flere er fraværet faldet fra 20-40% til 0-10%.

Alle har haft deres problemstillinger, har haft op- og nedture på Rampen, men alle har været utroligt glade for tilbuddet og har været meget mødestabile.

Eleverne har oplevet fremgang – og alle forløb er kendetegnet af den positive udvikling som er beskrevet i afsnit 3 om indsatsen på Rampen, hvor større skoleglæde og mindre fravær leder til mere selvværd og større fagligt udbytte.

En forælder siger: ”Vi har fået vores glade dreng tilbage” og det kendetegner forældresamarbejdet, at forældrene oplever Rampen som et utrolig godt tilbud til deres børn. Mere om det i afsnit 8.

Alle fortsætter i skoletilbud efter forløbet på Rampen, men ingen af dem kommer tilbage til deres oprindelige klasse.

Sammenfattende for disse kan konkluderes, at stort fysisk fravær i grundskolen har været udtryk for at de unge mistrives i klassen og at Rampens tilbud til disse unge er yderst velfungerende.

Den oprindelige projekttanke var at de unge efter en 3 måneders intensiv indsats kunne komme tilbage til deres normalklasse. Det har projektet vist ikke er realistisk. De unge fortsætter i andre tilbud eller andre klasser. Der er i det kommende Rampe tilbud taget højde for det.

Problem historierne – ”Der skal noget andet til”

Kendetegnende for denne gruppe unge er, at de har problemstillinger, der falder uden for det tilbud, som Rampen kan give. Der opleves ikke, i modsætning til den anden gruppe, at fremmødet er stabilt og at de trives i Rampens tilbud. Den positive udvikling kommer ikke i gang – der er andre problemstillinger, som blokerer.

Denne gruppe er også kendetegnet af at der er en sagsbehandler fra Bornholms Familie Center involveret og Rampen måtte lave en del underretninger på baggrund af den viden, de har fået omkring den unge i forløbet på Rampen.

Misbrugsproblemstillinger har været en af udfordringerne, som Rampen ikke er beregnet til at håndtere. Unge, der ikke har haft almindelig undervisning i flere år, og som er på et fagligt meget lavt niveau, har også været en af udfordringerne, som ikke var indtænkt i projektets målgruppe. For denne gruppe er der for de fleste ikke succes med at nedbringe fraværet i forhold til tidligere – på trods af en ihærdig indsats både overfor de unge og forældre i forhold til daglig opfølgning på fremmødet.

Disse forløb har også været kortere – gennemsnitligt på 1½ måned – men da der har været meget arbejde med underretning og opfølgning har disse forløb arbejdsmæssigt fyldt meget for Rampens medarbejdere.

Sammenfattende i forhold til de 24 unges forløb på Rampen kan siges, at projekt Rampen har kastet lys på nogle problemstillinger.

Grundtanken, om at man kan vende en negativ udvikling på 3 måneder og sætte gang i en positiv proces, er styrket, dog viser projekterfaringerne at det at vende tilbage til stamklassen er for problematisk – der er behov for en ny start for den unge, og typisk også et andet tilbud. Der er unge, som ikke passer i Rampens målgruppe - på trods af at de har meget fravær og mistrives i klassen, så er deres problemstillinger for ”tunge” til at de kan rummes i Rampens tilbud, og der er behov for et alternativt tilbud til disse unge – før henvisning til Rampen.

- Det anbefales, at medarbejdere, arbejdsgruppe og styregruppe, med udgangspunkt i de positive forløb, giver tilbagemelding til grundskolerne i forhold til hvilke unge der i stor grad kan profitere af et ophold på Rampen.
- Det anbefales, at erfaringerne fra de forløb, der ikke er lykkedes, bliver brugt i Regionskommunen til at udvikle nødvendige tilbud og styrke de nødvendige samarbejdsflader for unge med store problemstillinger.

3. Visitation og udslusning.

Rampens medarbejdere har ved projektstart udarbejdet materialer og procedurer for visitation til Rampen. De har også været på besøg på distriktsskolerne for at præsentere tilbuddet og fortælle om målgruppen.

Visitationsproceduren er ikke blevet fulgt i forhold til alle de unge, som er startet og det har givet nogle problemstillinger i forhold til at få vurderet, om Rampen var det rigtige tilbud.

Der er også eksempler på, at visitationsproceduren er kørt lige efter bogen, hvor der har været gode overleveringsmøder på skolen, med velforberejede lærere – hvor der har været en god vidensdeling og der er blevet lavet klare aftaler om forløbet.

Ligeledes er der for nogle af de unge blevet afholdt netværksmøder undervejs og som afslutning på forløbet, hvor der er givet anbefalinger til det videre forløb.

- Det anbefales, at visitationsproceduren præciseres og der aftales procedurer i forhold til visitering med grundskolerne og at visitationen koordineres med den øvrige visitation til specialtilbud.
- Det anbefales, at Rampens medarbejdere i det fortsatte projekt præsenterer Rampens tilbud på overbygningsskolerne med præcision af målgruppen.
- Det anbefales, at der laves en beskrivelse af netværksmøder/udslusningsmøder for elever, der forlader Rampen, som kan være ”køreplan” for dette arbejde.

4. Samarbejdspartnere. (Folkeskolerne, UU og BFC)

Rampens samarbejdspartnere er repræsenteret i arbejdsgruppe og styregruppe. Det er en god konstruktion, der giver mulighed for at få feedback fra samarbejdspartnerne.

- Det anbefales, at der nedsættes en følgegruppe i det kommende Rampe tilbud, bestående af repræsentanter fra samarbejdspartnerne, så projektet fortsat får input fra partnerne og at beslutninger og ny viden bliver bragt ud til partnernes bagland.

Folkeskolerne

Her er problemstillingerne i forhold til samarbejdet beskrevet under punkt 3.

Bornholms Familie Center (BFC)

Projektets erfaringer med de unge, som har været på Rampen, viser, at det er en gruppe unge som i stor udstrækning (95%) er eller har været en sag i BFC.

Samarbejdet med de unges sagsbehandlere har i nogle tilfælde fungeret rigtig godt – i andre tilfælde mere problematisk. Det har i nogle sager knebet rigtig meget med at få kontakt og tilbagemeldinger, og Rampens medarbejdere har måttet bruge mere tid på underretninger og opfølgning end forudset.

I det andet projektår er samarbejdet væsentligt forbedret og Rampens medarbejdere giver udtryk for at de i stor udstrækning oplever et positivt samarbejde med BFC.

- Det anbefales, at Rampen får styrket samarbejdet med BFC. Det kunne være et udvidet samarbejde med skole/familierådgiverne, idet eleverne jo fortsat er indskrevet på ”moder-skolen”, hvor Skole Familie Rådgiverne (SFR) har deres virke. SFR’erne kunne hjælpe med konkret rådgivning, og i visse sager i forhold til kontakten med sagsbehandlere på BFC.
- Det anbefales, at der fortsat arbejdes på udvikling af samarbejdet med BFC med at udvikle samarbejdet også med støttekontaktpersoner og gadeplansmedarbejdere

UU-Bornholm

UU står for vejledning af Rampens unge og da de kommer fra hele øen, er det ikke den samme vejleder for hele gruppen. Det er derfor aftalt med UU, at en vejleder er koordinator for vejledningsarbejdet på Rampen. For elever der er der i længere perioder (mere end 3 måneder) vil det være ønskeligt med en mere konkret opfølgning og samtaler med UU-vejleder for at styrke uddannelsesperspektivet.

- Det anbefales, at der udvikles et tættere samarbejde med UU i forhold til uddannelsesperspektiver for de unge på Rampen, gennem mere systematiske samtaler med de unge om uddannelsesvalg.
- Det anbefales, at UU-vejlederne gør skole/lærere opmærksom på Rampens tilbud, når de møder unge, der passer i målgruppen.

5. Forældresamarbejde.

Forældresamarbejdet er et vigtigt element i arbejdet med børn og unge. Men også et område, hvor der kræves ny tænkning for at opnå en god dialog med hjemmet. Mange gange favoriserer den traditionelle samarbejds måde omkring forældrearbejdet de forældre, der er ressourcestærke og som har overskud til at møde op på skolen.

Den oprindelige ide med at lave forældregrupper for Rampens forældre blev skrinlagt, idet en tidshorisont på 3 måneder ansås for at være for kort til at få gang i et forpligtende forældregrupperarbejde, men også i erkendelsen af at det ville kunne blive svært at få til at fungere.

I stedet valgte Rampens medarbejdere i samråd med arbejdsgruppen at prøve at lave en ugentlig samtale med alle hjem telefonisk. Dette arbejde har givet god respons – både med råd og vejledning til teenageforældre – og som en positiv kontaktform – hvor ugemeldingerne har været med et positivt udgangspunkt og ikke bare en opringning, når det hele er brændt sammen.

Vi har via et forældrespørgeskema fået indblik i forældres vurdering af forældresamarbejdet og holdningen til Rampens tilbud til deres børn.

Erfaringen er her fra 1. forsøgsår, der er ikke lavet forældreundersøgelse i 2. forsøgsår, hvor der fortsat har været lagt stor vægt på forældresamarbejde, men hvor tiden ikke har tilladt samme intensitet.

Forældrenes mening omkring skole/hjemsamarbejdet:

Det er en enslydende positiv opfattelse af første møde med Rampens medarbejdere: ”*Rart at de kom hjem til mig og fortalte om projektet*” – og der er også meget positive tilbagemeldinger på, at forældrene har fået ugentlige tilbagemeldinger fra Rampen.

Forældrenes oplevelse af deres barns udbytte af at have været elev i Rampen:

De forældre, som har svaret, giver udtryk for, at deres børn i meget stor grad har:

Haft mindre fravær, har fået større glæde ved at gå i skole, har trivedes i elevgruppen, at det faglige er forbedret.

Forældrene oplever også generelt bedre trivsel og færre konflikter med barnet.

Adspurgt om det har været godt at komme helt væk fra vante omgivelser svarer alle ubetinget ja.

Og et par kommentarer til det: ”*Han følte sig tryk på Rampen og snakkede om sine problemer*”

”*Ja meget, for det gav hende mod på at starte i folkeskolen igen*”

De fleste giver også udtryk for, at de ikke havde foretrukket at tilbuddet var på deres egen skole.

Sammenfattende ud fra spørgeskema og interview med Rampens ansatte er der stor tilfredshed med forældresamarbejdet for de elever, der passer i målgruppen. Der har i år 2 været en stor forbedring i samarbejdet mellem forældre og BFC om underretninger mm, hvor det første år medførte mange konfliktsituationer og store udfordringer.

- Det anbefales, at det tætte forældresamarbejde intensiveres og at erfaringerne beskrives så det kan implementeres i andre sammenhænge.

6. Pædagogisk arbejde.

Der arbejdes med basisfagene dansk, matematik og engelsk. Der er store udfordringer i at undervise elever med meget stor spredning i fagligst niveau – og det er grundvilkåret på Rampen.

Den store udfordring er, at eleverne opnår glæde ved at være i en læringssituation og det er tydeligt, at Rampens medarbejdere formår at skabe dette miljø.

Laura og Jørgens vurdering er, at fællesnævneren for Rampens unges problemstillinger er: Manglende selvværd og manglende trivsel.

Derfor er det pædagogiske arbejdes udgangspunkt, ifølge Laura og Jørgen, en anerkendende tilgang, med faste rammer, med meget synlige og tydelige voksne, der vil de unge.

Det er vigtigt, at de er i en lille enhed, hvor der er plads og rum til alle. ”Omsorg er en mangelvare, så masser af det”, siger Laura.

Som udgangspunkt er grundtanken at læringens forudsætning er trivsel – så det er her Rampen har mulighed for at være med til at gøre en forskel og vende en udvikling.

For elever der er blevet forlænget har der manglet faglig-pædagogisk udfordring idet forløbet har været lagt an på et 3 måneders forløb.

- Det anbefales at der arbejdes med undervisningskoncept der rækker ud over 3 måneder
- Det anbefales at der kommer mere fysisk aktivitet
- Det anbefales at Rampens medarbejdere indgår i det pædagogiske samarbejde med øvrige medarbejdere på Ungdomsskole/Dybdal

7. Opsummering og anbefalinger.

Rampen som udviklingsprojekt under UTA er afsluttet, og der er sideløbende med den sidste del af projektet blevet arbejdet med implementering af projektet i Bornholms Regionskommune.

På baggrund af det evalueringsspørgsmål vi har opstillet for projekt Rampen:

I hvilken udstrækning kan et kort, målrettet, individuelt tilbud (Rampen) medvirke til en større uddannelsesparathed for elever med bekymrende fravær?

...har vi lavet en revideret projektbeskrivelse til Børn og Skole sekretariatet, som tager udgangspunkt i erfaringer fra projekt Rampen under UTA1 og formulerer en indsats som kan implementeres i skolestrukturen på Bornholm.

Denne er blevet vedtaget og der er skaffet den nødvendige økonomi til at fortsætte projektet med de justeringer som evalueringen har peget på.

Det ”nye” Rampen projekt er vedlagt som bilag, men tager udgangspunkt i, at der er behov for et tilbud til elever med massivt fravær og mistrivsel i grundskolen.

Rampen har kunnet medvirke til øget trivsel, minsket fravær og større selvtillid for de unge. Rampen kan styrke visiteringen til andre tilbud gennem et konstruktivt samarbejde med skole/BFC og forældre.

Det har ikke været muligt at opnå succes med, at elever kommer tilbage i oprindelig klasse.

Det har ikke været muligt i alle tilfælde at klare problemerne på 3 måneder.

Hvordan går det de unge, der har været elever på Rampen?

Alle 24 er i gang med et undervisningstilbud, og nogle er på vej ud i ungdomsuddannelser. Projekt UTA laver en forløbsanalyse for projekt deltagerne, med mulighed for at se hvordan uddannelsesvejene for de unge kommer til at tegne sig. Disse resultater vil indgå i den endelige evaluering af UTA projektet

Anbefalinger til implementering

- Det anbefales, at medarbejdere, arbejdsgruppe og styregruppe, med udgangspunkt i de positive forløb, giver tilbagemelding til grundskolerne i forhold til hvilke unge der i stor grad kan profitere at et ophold på Rampen.
- Det anbefales, at erfaringerne fra de forløb, der ikke er lykkedes, bliver brugt i Regionskommunen til at udvikle nødvendige tilbud og styrke de nødvendige samarbejdsflader for unge med store problemstillinger.
- Det anbefales, at visitationsproceduren præciseres og der aftales procedurer i forhold til visitering med grundskolerne og at visitationen koordineres med den øvrige visitation til specialtilbud.
- Det anbefales, at Rampens medarbejdere i det fortsatte projekt præsenterer Rampens tilbud på overbygningsskolerne med præcision af målgruppen.
- Det anbefales, at der laves en beskrivelse af netværksmøder/udslusningsmøder for elever, der forlader Rampen, som kan være ”køreplan” for dette arbejde.
- Det anbefales, at der nedsættes en følgegruppe i det kommende Rampe tilbud, bestående af repræsentanter fra samarbejdspartnerne, så projektet fortsat får input fra partnerne og at beslutninger og ny viden bliver bragt ud til partnernes bagland.
- Det anbefales, at Rampen får styrket samarbejdet med BFC. Det kunne være et udvidet samarbejde med skole/familierådgiverne, idet eleverne jo fortsat er indskrevet på ”moder-skolen”, hvor SFR’erne har deres virke. SFR’erne kunne hjælpe med konkret rådgivning, og i visse sager i forhold til kontakten med sagsbehandlerne på BFC.
- Det anbefales, at der fortsat arbejdes på udvikling af samarbejdet med BFC med at udvikle samarbejdet også med støttekontaktpersoner og gadeplansmedarbejdere
- Det anbefales, at der udvikles et tættere samarbejde med UU i forhold til uddannelsesperspektiver for de unge på Rampen, gennem mere systematiske samtaler med de unge om uddannelsesvalg.
- Det anbefales, at UU-vejlederne gør skole/lærere opmærksom på Rampens tilbud, når de møder unge, der passer i målgruppen.
- Det anbefales, at det tætte forældresamarbejde intensiveres og at erfaringerne beskrives så det kan implementeres i andre sammenhænge.
- Det anbefales at der arbejdes med undervisningskoncept der rækker ud over 3 måneder
- Det anbefales at der kommer mere fysisk aktivitet
- Det anbefales at Rampens medarbejdere indgår i det pædagogiske samarbejde med øvrige medarbejdere på Ungdomsskole/Dybdal

8. Bilag (Evalueringsmaterialer)

Evalueringsspørgsmål og underspørgsmål.

Med baggrund i projektansøgningen er der af UTA-projektledelsen i samarbejde med Rampens medarbejdere og ledelse udarbejdet et evalueringsspørgsmål, som lyder:

I hvilken udstrækning kan et kort, målrettet, individuelt tilbud (Rampen) medvirke til en større uddannelsesparathed for elever med bekymrende fravær?

Der er opstillet følgende underspørgsmål som yderligere skal skærpe fokus på, hvad projektet har til formål:

- A. Hvilke målgrupper kan hjælpes (opnå større uddannelsesparathed) med Rampens tilbud væk fra vante rammer?**
- B. Hvilke faglige og/eller personlige problemstilling er årsag til elevernes fravær?**
- C. Hvilke pædagogiske metoder medvirker til større uddannelsesparathed for unge i dette tilbud?
- D. Hvilke samarbejdsflader skal være på plads for at medvirke til at eleverne opnår større uddannelsesparathed?**
- E. Hvordan kan udviklingsarbejdet i Rampen danne vidensgrundlag for en varig indsats i Bornholms regionskommune?

Hovedvægten i midtvejsevalueringen er på spørgsmål A, B og D.

I slutevalueringen redegøres for alle spørgsmål og der indarbejdes også en forløbsanalyse af de forløb, der har været i gang, med fokus på de langsigtede resultater af indsatsen.

Hypotese og flow chart.

Grundhypotesen på Rampen er, at det kan nytte noget at lave en kort indsats for unge som mistrives i normalklassen, styrke deres selvværd og faglighed, så de igen bliver undervisningsparate.

Her er grundideen vist som punkt 1,2 og 3:

1. Elev falder ud af klassefællesskabet pga. mistrivsel

- Visitation til Rampen

2. Kort indsats i Rampen (14 uger)

- Afklaringsforløb
- Specifik faglig indsats
- Social personlig støtte
- Samarbejde med forældre
- Samarbejde med klasselærer/skole
- Samarbejde med UU og BFC

Resultat af indsats:

- Reduceret fravær
- Større skoleglæde
- Henvisning til yderligere hjælp ved dybereliggende problemer
- De unges selvværd styrkes
- De unge oplever det positivt at lære
- De unge oplever det positive i at være en del af en gruppe
- De unges opkvalificeres fagligt
- De unge lægger en kurs for deres eget liv

3. Eleven er igen undervisningsparat

- Tilbageslutning til grundskolen(egen klasse) eller henvisning til en anden egnet skole eller et andet tilbud

Datamateriale:

Følgende materialer er anvendt til evalueringsrapporten:

1. Elevernes logbog (Laura og Jørgens ugentlige observationer om fravær, social-, personlig- og faglig udvikling, notater fra samtaler med samarbejdspartnere mm)
2. Forældrespørgeskema (Vedlagt som bilag 2)
3. Fraværsregistrering (Både før ophold og under ophold på Rampen)
4. Interview med lærerne (CGs notater fra interviews med Laura og Jørgen)
5. Referater fra arbejdsgruppe og styregruppemøder

Slutevaluering udarbejdet af UTA1 delprojektleder Claus Gjerrild